

Het geluk der Arbeiders

In het Zomerkamp heeft het mij getroffen hoevelen er gevoelig waren voor de dichtelijke uitingen van verlangen naar gemeenschap onder de mensen, zoals deze, in uitgezochte, bij elkaar passende gedichten, door een paar kameraden werden gebracht. Thuisgekomen heb ik deze en andere poëzie weer gelezen en het trof mij sterk nog eens te bemerken welk een schat aan cultuurbezit hierin door onze grote communistische dichters is verwerkt.

Met gebruikmaking van de zuivere elementen van de burgerlijke cultuur en van oudere culturen, hierop steunende en voortbouwende, hebben zij ons wezenlijke bijdragen gegeven voor een komende communistische cultuur.

Maar bovenal hebben zij vorm gegeven ook aan ons verlangen naar vrijheid en zuiverheid, naar schoonheid en kennis. Dat is een niet genoeg te waarderen nalatenschap, waarvan iedere arbeider moet trachten te genieten.

Het meest waardevolle in het werk van de grote dichters vind ik hun pogen om te komen tot een gesloten wereld- en levensopvatting.

Met hun woordkunst trachten zij mede uit innerlijke drang van wetenschap, kunsten en wijsbegeerte een nieuw kunstwerk te maken, dat zou kunnen voldoen aan het verlangen van de communistische arbeiders naar een eigen opvatting van de verschijnselen om hen heen, van de mensen en hun maatschappij, van de aarde en de wereld. Want velen van hun gevoelens dat de bevrediging van hun geestelijke behoeften op dit punt hun de kracht en het evenwicht zullen schenken, die onontbeerlijk zijn in de dagelijkse strijd voor het communisme.

Tegelijk echter met deze gedachten kwam de bittere erkenning dat ik bij het herlezen van de grote dichters niet alles kon doorvoelen, genieten en begrijpen wat zij mij willen leren kennen, doen genieten en laten voelen. Hun pogingen mij gelukkiger rijker en krachtiger te maken lijden schipbreuk op mijn gebrekkige kennis, mijn onvolwassen gevoel, mijn ontoereikend schoonheidsbesef.

De levensomstandigheden van verreweg de meeste arbeiders waren voorheen en zijn ook thans bij uitstek geschikt hen alle werkelijke geluk te onthouden en bovendien ook nog het geloof aan het geluk der mensen op aarde te ontnemen.

Het verlangen naar het geluk, dat voor een voornaam deel is verlangen naar werkelijk cultuurleven, laat zich echter niet uitroepen.

Ik wil niet proberen na te speuren waarin dit onuitroebbare verlangen zijn taale wortels heeft en evenmin trachten weer te geven de vele voorstellingen van geluk, zaligheid die thans gemeengoed zijn. Zonder beperking van het onderwerp zou ik het mij gestelde doel niet bereiken.

Laten we een paar punten voorstellen. Als communisten verlangen we naar de gemeenschap onder de mensen. Een voornaam beleving hiervan is thans de gemeenschappelijke afkeer van bestaande verhoudingen, van verleugening en bederf, van valsheid en bedrog, lelijkheid en bekrompenheid. Veel meer echter moet het gemeenschapsverlangen verwerkelijk worden door het bezit van gelijke opvattingen en idealen over de voornaamste kanten van het leven. Voorts in het gezamenlijk genieten van wat aan zuivere schoonheid te genieten valt in deze wereld.

Maar bovenal door het gemeenschappelijke werken en strijden voor het communisme.

Het is een vanzelfsprekend iets, dat het geluk van onze klasgenoten, van de arbeiders, onze volle belangstelling heeft. Het werken van iederen communist is buiten zijn beroepsarbeid geheel hierop gericht en wordt immer gedragen door het verlangen hieraan te werken.

Kan hij in het beroepswerk zich in het algemeen slechts hooien voor het verrichten van direct arbeidersvrijheidswerk, zodra de loonarbeid is geëindigd kan hij aan het werk beginnen dat uitsluitend het heil van zijn klasgenoten beoogt. De communist zal dus alle tijd en alle kracht die hem door de kapitalistische exploitatie wordt gelaten of die hij als het ware achter weet te houden, aanwenden voor de veelzijdige strijd voor het communisme.

Is de dagelijks weerkerende loonarbeid zwaar en zijn de ketenen moeilijk te dragen, de vrijwillige arbeid voor de nieuwe maatschappij vergt het uiter-

ste van den vermogens van den communistische arbeider.

Dat begint reeds als hij zich bewust begint te worden van zijn positie als arbeider, zijn plaats in zijn klasse gaat zien en de plaats zijner klasse in de maatschappij. Niet alleen omdat hem dan gevaren gaan dreigen van vijandige machten, maar omdat hij allereerst zichzelf, zijn geest, zijn karakter, zijn gevoelens, zijn bekwaamheden moet vormen, scholen en ontwikkelen.

Hij zal bemerken dat hieraan niet de bevrediging ligt van het verlangen naar werkelijke gemeenschap met de mensen, naar blijvend nuttige aanwendingen van zijn vermogens en een voortgaande groei hiervan.

Hij zal ervaren dat alle goed bedoelde pogingen onvoldoende zijn en afstuiten op de grondslagen van de burgerlijke, kapitalistische maatschappij of dat zijn werk de mensen helpt verzoenen met de uitbuiting en zijn gevolgen.

Grote massa's komen noodgedwongen in verzet en binden openlijk de strijd aan met de onderdrukkers. Het is het voorspel van de grote strijd om het communisme, het is het begin van de zelfbevrijding van loonslavernij. Eerst als deze strijd is uitgestreden en de macht in de maatschappij in handen aller werkers ligt, is de tijd gekomen dat de arbeider al zijn capaciteiten moet gebruiken in de maatschappij, in zijn maatschappij.

Nu moet ieder die wil dat de mensheid eens deze vreugde zal smaken, zijn kracht geven aan de rechtstreekse strijd tegen het kapitalisme en voor het communisme.

Hierin is reeds nu het geluk te verwerven door de gemeenschappelijke arbeid, die het karakter draagt van een edele strijd om het geluk aller mensen. Hierin beleeft de arbeider reeds de gemeenschap met gelijken, hierin wint hij aan kennis, ontplooit hij zichzelf, groeit hij naar volkomenheid.

Ondanks alle mogelijke teleurstelling ligt het geluk der arbeiders in het voeren van de veelzijdige strijd om de communistische gemeenschap.

EEN BEROEP OP UW HULP

Er is door allerlei omstandigheden een achterstand ontstaan in de inning van abonnementsgelden. Die achterstand willen wij inlopen.

Wij begrijpen echter het bezwaar voor velen, om een aangeboden postkwitantie voor twee, en soms zelfs voor drie kwartalen, ineens te voldoen.

Daarom vragen wij allen die nog iets verschuldigd zijn, het bedrag in totaal of b.v. reeds één kwartaal over te maken. Liefst per postwissel. Desgewenst ook per postgiro op rekening 168797 van de Uitgeverij De Vlam. Wilt U, in geval U niet het geheel betaalt, even meedelen wanneer het resterende wordt voldaan?

Wanneer wij geen nader bericht ontvangen op dit verzoek, nemen wij de vrijheid binnenkort over het gehele bedrag per postkwitantie te disponeren.

DE ADMINISTRATIE:

Parool 17 Sept.

EEN KAREL DOORMANSTRAAT

Ten einde ook in Amsterdam de herinnering levendig te houden aan den man die in de slag in de Java-zee op 27 Februari 1942 leiding heeft gegeven, stellen B. en W. voor in de zeeheldenbuurt (bij Adm. de Ruyterweg) de naam „De Zeven Provinciënstraat” te wijzigen in: „Karel Doormanstraat”. Een schandvlek uitgewist.

Tijdens het werken hieraan leren wij onze eigen aard kennen en komen de goede eigenschappen tot ontplooiing. Uit het vrijwillig gebruik hiervan ten bate van de medemens ontstaat het bewustzijn van een gewaardeerd en bruikbaar kameraad te zijn in de gemeenschap.

De arbeider wien is bijgebleven het verlangen naar geluk en die iets heeft veroverd van de voorwaarden hiertoe, kan deze in zijn beroep niet omzetten in werkelijk geluk. Hij probeert het dan in de enge familiekring, in de beoefening van allerlei liefhebberijen, in alle mogelijke clubs en verenigingen.

Hij zal bemerken dat hieraan niet de bevrediging ligt van het verlangen naar werkelijke gemeenschap met de mensen, naar blijvend nuttige aanwendingen van zijn vermogens en een voortgaande groei hiervan.

Hij zal ervaren dat alle goed bedoelde pogingen onvoldoende zijn en afstuiten op de grondslagen van de burgerlijke, kapitalistische maatschappij of dat zijn werk de mensen helpt verzoenen met de uitbuiting en zijn gevolgen.

Grote massa's komen noodgedwongen in verzet en binden openlijk de strijd aan met de onderdrukkers. Het is het voorspel van de grote strijd om het communisme, het is het begin van de zelfbevrijding van loonslavernij. Eerst als deze strijd is uitgestreden en de macht in de maatschappij in handen aller werkers ligt, is de tijd gekomen dat de arbeider al zijn capaciteiten moet gebruiken in de maatschappij, in zijn maatschappij.

Nu moet ieder die wil dat de mensheid eens deze vreugde zal smaken, zijn kracht geven aan de rechtstreekse strijd tegen het kapitalisme en voor het communisme.

Hierin is reeds nu het geluk te verwerven door de gemeenschappelijke arbeid, die het karakter draagt van een edele strijd om het geluk aller mensen. Hierin beleeft de arbeider reeds de gemeenschap met gelijken, hierin wint hij aan kennis, ontplooit hij zichzelf, groeit hij naar volkomenheid.

Ondanks alle mogelijke teleurstelling ligt het geluk der arbeiders in het voeren van de veelzijdige strijd om de communistische gemeenschap.

Heeft u het intekenformulier reeds ingevuld voor het in October verschijnende boekwerk

„De Arbeidersraden”?

Wilt U er aan denken, dat de intekening tegen de belangrijk gereduceerde prijs slechts wordt aanvaard wanneer formulier en geld vóór 20 October zijn ingekomen?

Ziet de aankondiging in Spartacus van 14 September.

Doe het nu! Doe het nu!

Adres: Mej. L. A. de Beer, Zeilstraat 56, Amsterdam W. Gemeentegiro Amsterdam rekening B2319. Bij gebruikmaking van postgiro, onder omschrijving van vorenbedoelde rekening, storten op postrekening no 13500 v. d. Gem. Girodienst.

ARBEIDERSCHOOL

Nog niet opgegeven voor de Esperanto-cursus? Doe het dadelijk! Adres: V.S.V. Beursstraat 17.

V.S.V.

Vergadering: Maandag 23 September s avonds 8 uur. Gebouw de Arend, Breuwerstraat

Onderwerp: De Spartacus-gedachte en de huidige verhoudingen.

28 Sept. 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 39

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:

TJEERD WOODSTRA

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:

postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam”
postgiro 168797 te Amsterdam

BYRNES

verlaat de slapende conferentie

De Vredes conferentie te Parijs duurt voort. Om dit te kunnen constateren hadden we meer nodig, dan alleen maar de krant in te kijken, we moesten hem lezen ook. Want slechts uit zijdelingsse opmerkingen blijkt, dat de conferentie nog voortduurt. De Amerikaan Wallace o.a. heeft gezegd, „geen verklaringen meer te zullen afleggen, alvorens de conferentie te Parijs is geëindigd”. De pers geeft geen berichten meer over de conferentie; er bestaat geen belangstelling meer voor, noch bij de persmensen, noch bij het publiek.

Waarom zou het ook? Gebleken is, dat de Vrede er niet gemaakt kan worden. Wel te verstaan, de vrede tussen de overwinnende landen. Dat de verslagen landen onderworpen en hun bevolkingen en bezittingen als buit moesten worden aangezien, daarover was men het eens. Om dat te beslissen had men geen vredesconferentie nodig.

De heersende klasse kent geen vrede met diegenen, die ze heeft verslagen. Wanneer zij in eigen land de „klassenvrede” middel, vat zij deze op als een politiek instrument om de onderworpenen er onder te houden.

Daarom behoren ook alle wensen, die van de Parijse conferentie een vrede, zonder meer, — een vrede tussen de volken en mensen — verwacht hebben, in het rijk der fantasieën.

In Parijs werd een poging gedaan om uit te maken, aan wie de verslagen landen onderworpen moesten zijn; en het is bij een poging gebleven.

Voor een reeks van landen is dat reeds door oorlogshandelingen zelf beslist. Bijvoorbeeld door Roemenië, Bulgarije en Hongarije, waar het land door het Russische leger bezet werd en de Russische regering de lakens uitdeelt.

De Parijse conferentie bood aan de Westerse landen de gelegenheid om van Rusland de erkenning van oude kapitaalsrechten te vragen. Ook om nieuwe wegen en mogelijkheden voor eigen, westerse,

kapitaals ontwikkeling in deze landen vrij te krijgen.

Om er handel te kunnen drijven, fabrieken te installeren, en, om dit alles tot een geheel te kunnen verbinden: de vrijscheepvaart op de Donau. Een netwerk van Westers kapitalistisch bedrijf dus in Zuid-Oost-Europa.

Het is de weg, die het Westerse kapitaal gewoon is te gaan, als het zich de arbeidsopbrengst van de bevo'king wil toe-eigenen. Zijn manieren om in de buit te delen.

Maar dit vloekt met het systeem van uitbuiting dat door Rusland wordt toegepast. De Russische uitbuiting geeft aan de Staat het monopolie over de productie, de handel en het verkeer. Elk „vrij” kapitalistisch bedrijf zou het staatsmonopolie doorbreken.

Rusland op zijn beurt kreeg er aanspraak op een deel van de buit uit Italië te halen. Het kreeg 100 miljoen dollar toegewezen, die Italië moet betalen.

Verder deed de conferentie dienst om de grensconflicten tussen de grote machten bij te leggen. Alleen in de kwestie Triëst is het tot een tijdelijke oplossing gekomen door er een internationale zone in te richten. Een oplossing, die van Russische zijde onmiddellijk weer wordt aangevat.

Alle ander grensgeschillen, o.a. in en om Griekenland, om de Dardanellen, om Turkije enz., bleven hangende.

Men heeft zich kunnen overtuigen van het feit, dat overeenkomsten van blijvende aard tussen de grote overwinnaars onmogelijk zijn.

Noodoplossingen hier en daar kunnen worden gevonden en moeten ook gevonden worden, of anders zou het sluimerende conflict tot een openlijk worden en de

wapenen hun beslissende woord spreken. Maar een „vrede” tussen de overwinnaars zelfs een opdelen van de buit, blijkt onmogelijk.

Denken we terug aan de weken die achter ons liggen, waarin de conferentie werd voorbereid, waarin de grote trom werd geroerd in de wereldpers, toen de vooraanstaande politici van alle landen met een grote staf personeel naar Parijs togen, en denken we aan de honderdtallen van journalisten, die klaar stonden om wat er zou gebeuren, aan de wereld mede te delen, den is het een bedroevend resultaat.

Er zijn veel en wel eens scherpe redevoeringen gehouden; de pers van de gehele wereld was er vol van. Maar gaandeweg verslapte de belangstelling, zowel bij het publiek als bij de grote acteurs op de conferentie, als in de pers. De grote staatslieden verdwenen de één na de ander en lieten hun vertegenwoordigers achter. De pers vertoonde minder en minder belangstelling en geeft er ten slotte helemaal geen berichten meer van. Is het te verwonderen, dat de conferentie zachtjes aan in slaap is gedommeld? dat de voorzitter van de conferentie, die tijdens de zitting in slaap gevallen was (zoals de foto in de pers laat zien) reeds vroegtijdig gedemonstreerd heeft welk lot de conferentie was beschoren?

De grote acteurs in de wereldpolitiek hebben een ander terrein voor hun werkzaamheden opgezocht.

De minister van buitenlandse zaken van de U.S.A. is naar Stuttgart gegaan, waar hij in een goed voorbereide bijeenkomst van militaire, politieke en andere autoriteiten uit het bezette land het programma heeft ontvouwd, dat Amerika van plan is in Duitsland te verwerkelijken.

Volgens dit programma zou Duitsland zo spoedig mogelijk een eigen regering krijgen; het bezettingsleger zal worden beperkt en het land zal weer gelegenheid krijgen een economisch leven op te bouwen. Leest men verder wat er in de pers wordt vermeld, dan begrijpt men niet, dat er zo een drukte van gemaakt wordt. Er zijn wel eens meer uitlatingen in deze geest gedaan en ze hadden verder geen veranderingen in de toestand tot gevolg. Het is niet in te zien waarom de redevoering van Byrnes hierop een uitzondering zou maken. Bovendien hebben we

UIT DE INHOUD:

1. Werkstaking in Amsterdam.
2. Nogmaals de liquidatie der E.V.C.
3. Onwaarschijnlijke leuzen.
4. Jozuïten en Democratie.

van Russische zijde meermalen een zelfde geluid gehoord. Byrnes had deze rede op de vredesconferentie moeten houden! Als men het er over eens was hoe zo een Duitse regering er uit zou komen te zien, hoe de verdere bezetting, geregeld zal worden en van welk karakter het economische herstel in Duitsland zal zijn, dan had men ook in Parijs tot „vrede“ tussen de grote overwinnaars kunnen komen. Maar Byrnes ging naar Stuttgart en deelde aan de wereld mede, wat Amerika van plan is in zijn gebied te doen. Engeland heeft zich gehaast zijn instemming met dit plan te betuigen en op Frankrijk, de andere bezettende mogendheid in het Westen van Duitsland, wordt druk uitgeoefend om zich hierbij aan te sluiten. Over datgene, wat in de Russische zone moet gebeuren wordt niet gesproken.

We hebben dus te doen met een openlijke aanzegging van Amerika aan het adres van Rusland, dat men zich voortaan niet meer wil storen aan vorige afspraken (Jalta en Potsdam), dat men van de vredesconferentie geen overeenkomsten tussen Rusland en het Westen meer verwacht en dus zijn eigen gang wil gaan. Dit betekent feitelijk, dat Duitsland ook voor de toekomst in twee gedeelten verscheurd blijft. En deze scheiding zal niet alleen tot uiting komen door het feit, dat er een grens tussen de twee gedeelten wordt gelegd, ook wat de structuur van het politieke en economische leven betreft, vindt er een scheiding plaats.

De tegenstelling tussen de door Rusland toegepaste staatsexploitatie en het Westerse kapitalisme zal dus in de toekomst een scherpe scheidingslijn dwars door Duitsland leggen. Een lijn, waarachter de krachten worden gemobiliseerd voor de komende botsing.

De toonaangevende kringen in de Amerikaanse politiek zijn zich er goed van bewust wat ze doen, als zij de politiek volgen die Byrnes heeft ontvouwd.

Dat bleek, toen Wallace, de minister van handel van de U.S.A. en de „laatste tegenwoordiger van de politiek van Roosevelt“, tegen de politiek van Byrnes oponeerde. Wallace heeft in een openlijke verklaring uitgesproken, dat het „programma“ van Byrnes een oorlogsbedreiging inhoudt en hij komt op voor een politiek van samenwerking met Rusland.

President Truman, die eerst zijn goedkeuring aan deze uitspraak van Wallace had gegeven, moest op aandrang van de gezaghebbende mensen achter de schermen, terugkrabbelen en er was sprake van, dat Wallace als minister moest heengaan. Het werd een compromis: Wallace beloofde geen verklaringen meer te zullen afleggen alvorens de vredesconferentie was afgelopen, en hij mocht blijven. Maar ... Wallace heeft blijkbaar zijn mond toch niet gehouden, of de „gezaghebbers“ hebben geen genoeg genomen met dit compromis. Het einde van het liedje is nu, dat Wallace toch is gegaan en de „week van blunders in de politiek van Truman“ (zoals de Amerikaanse pers het noemt) is afgesloten met de regeringsverklaring,

Algemene werkstaking in Amsterdam en omgeving

Al dagen lang was de wil tot verzet groeiende. De Amsterdammers hebben het moeilijk kunnen verkroppen dat zij de vorige maal bij de uitzending van de Klipfontein, die als een dief in de nacht met haar lading jonge mannen naar Indonesië verdween, door de Nederlandse imperialisten bij de neus werden genomen. Nu de tweede uitzending werd voorbereid waren er de laatste dagen van verschillende zijden van de vrouwen manifesten verspreid, die gretig door de arbeiders werden gelezen. Vergaderingen werden gehouden en in de bedrijven werden besprekingen gevoerd. In enkele bedrijven zoals bij Fokker en de dokken was men in die bedrijfsbesprekingen reeds vertrouwd geraakt met de gedachte, dat alleen een algemene werkstaking effect zou kunnen sorteren.

Vandaag, Dinsdag heeft het Amsterdamse proletariaat zijn bekende strijdbaarheid getoond en een signaal doen opklinken door Nederland. Een signaal van klasseverzet tegen het imperialisme en tegen de gehele politiek van de Nederlandse bezittende klasse en haar regering. Want al moge de uitzending van troepen naar Indonesië, door een regering, die zegt alleen te willen onderhandelen met de stromingen der bevolking van de eilandenarchipel, maar die in feite de reeds op kleine schaal gevoerde oorlog wil doen uitgreien tot een overweldigende militaire druk op het in opstand gekomen Indonesië, de directe aanleiding van de staking zijn geweest, in feite zit er veel meer achter.

En dat meerdere is juist het verheugende. Dat meerdere verheft deze staking in betekenis nog verre uit boven die dappere daad van de Amsterdamse arbeiders, toen zij naar aanleiding van de jodenvervolgelingen in Februari 1941, de ongelijke strijd aanbonden tegen het gehele burgerlijke en militaire apparaat van het Nazidom. Immers hoe een pracht uiting van solidariteit met de getrapten en vervolgd die staking toen ook was, het nationalisme, het verzet tegen de z.g. nationale overweldiger, het Nederlandse patriotisme, speelde toen een grote rol. En de directie van de bedrijven stonden in die bevrijde Nederland, als verheugend voor het dagen meermalen aan de zijde van de stakers. Ditmaal was dit totaal anders. Ditmaal, en dat is even beschamend voor een regering in het wordend bewustzijn van de klasse, staakten de arbeiders tegen de eigen, rechtstreeks tegen de

dat de politiek van de U.S.A. onwrikbaar dezelfde blijft als te voren. Men duldt dus geen oppositie in eigen kring, vastbesloten wordt op het conflict met Rusland aangestuurd.

Nog een andere acteur in de grote politiek, hoewel niet direct gezaghebbend, maar die wel eens meer een rol gespeeld heeft, is weer voor het voetlicht gekomen. Churchill sprak in Zürich en stelde voor de „Europese éénheid“ te bereiken door een samengaan van Frankrijk en ... Duitsland. In Londen acht men deze gedachte niet erg levensvatbaar, maar men acht Churchill „best in staat een steen in het water van de internationale politiek te gooien, die verdere rimpeling tengevolge kan hebben.

Het vuur wordt verder gestookt, de spanning wordt groter en als de arbeidersklasse van de wereld niet ingrijpt, kan de ontplofing niet uitblijven. Wordt het niet meer dan tijd, dat de arbeiders het vuur onder de ketels vandaan halen?

eigen regering van dit „bevrijde“ land. Anderhalf jaar nadat de schone beloften die in de oorlogsjaren waren gegeven van vrijheid en welvaart een begin van uitvoering hadden moeten vinden, komt Amsterdam in verzet. Teurstelling heeft zich van de grote massa in dit land meester gemaakt over het feit dat de oude politiek die wij van vóór de oorlog kenden weer werd voortgezet. Teurstelling over het feit dat de oorlogsellende een wezenlijk bestanddeel blijft voor de grote massa. Teurstelling over het feit dat kapitalistische opbouw betekent een voortdurend drukken van het levenspeil. Teurstelling over het feit dat de oude politiek van uitbuiting van de eigen en de koloniale massa's in verscherpte vorm werd voortgezet.

Amsterdam gaf het signaal. Een woord van hulde komt toe aan de bedrijven als Fokker en de dokken die het initiatief namen en er voor zorgden dat de Gemeente bedrijven op de hoogte kwamen van hun verzet.

Maar ook een extra woord van hulde komt toe aan die dappere overheldsmannen in het bijzonder de tram, dat vitale bedrijf, dat evenals in 1941 er zorg voor droeg, dat in een minimum van tijd geheel Amsterdam volkomen in het teken kwam te staan van de staking.

Tekortkomingen zijn er. De arbeiders van de bedrijven hadden ongetwijfeld overal hun stakingscomités moeten kiezen en de actie volkomen in eigen handen moeten houden. Er had voor moeten worden gezorgd, dat zulke comités zich centraal hadden verbonden. Maar wat ditmaal niet was, dat zal worden geleerd in de verder komende strijd.

Die tekortkomingen waren er nu oorzaak van dat de C.P.N. zich het monopolie van de staking toeëigende. Zij deed dit zoals van een politieke partij van dit formaat te verwachten was.

Zij boog direct de staking om tot een verzet tegen de parlementair gevormde regering, tot een strijd tegen Beel.

Toen het college van Burgemeester en Wethouders zijn veroordelend vonnis had uitgesproken over de staking, een college waarin ook de C.P.N. zitting heeft, schroomde de C.P.N.-er Gortzak niet om in een kort gematigd woord op het Waterlooplein de tijdsduur van de staking te limiteren tot 24 uur. Ook wij beseften ten volle dat een proteststaking als deze niet, of althans moeilijk zonder limiet kan. Maar de C.P.N. heeft door deze haar niet toekomstige beslissing het land de gelegenheid ontboden zich solidair met Amsterdam te betonen.

De C.P.N. is daardoor geworden de politieke partij, die de staking ontijdig heeft afgebroken, en de verzetswil heeft ingedamd.

Maar dit alles weerhoudt ons niet om in de Amsterdamse staking tegen de uitzending van Nederlandse jongens ten bate van het imperialisme, een grootse daad te zien.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht“ f 0.90

„De Arbeidersraden“ le deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

Textiel-perikelen

De dagbladen hebben de laatste weken nogal veel ruimte gespenderd aan de textielsituatie hier te lande. Het leek wel of die opmerking in het „Handelsblad“ van 20 Augustus hieraan niet vreemd was. Er werd toen namelijk gezegd, dat een ruimere textielvoorziening van de bevolking „de sociale rust“ zou bevorderen.

Het schijnt immers zo te zijn, dat die voorziening pas geschiedt als eerst het leger, de politie, de ambtenarij, de mijnwerkersstichting, de uitvoer naar Indië en andere export, de industrie enzovoorts is voorzien. „Het Parool“ van 16 September brengt ons de prettige tijding, dat het Rijksbureau voor Textiel de geruchten heeft bevestigd van een ruimere voorziening in de naaste toekomst. Eerst echter moeten de winkels ruim bevoorrad zijn, zodat wij een flinke keus hebben en door de concurrentie de prijzen wat naar beneden gaan. Dat is waarachtig wel nodig. Dit zal het evenwel niet mogelijk maken, dat de grote massa der bevolking, de minimumlijders, „datgene zullen kunnen kopen wat zij het meest nodig hebben.“ de meeste gezinnen immers vooral met enige kinderen hebben allerlei textielwaren nodig. Arbeidersgezinnen hebben nimmer ruim in hun „textiel“ gezeten. Thans zijn ze nagenoeg door alles heen. De vrouwen zijn uitgestudeerd met het oplappen, vervormen van en maken uit oude spulletjes. Thans moet er nieuw goed komen. Onder- en bovenkleding, beddegoed, handdoeken, tafellakens enz.

En nu zal het dan komen. Een ruime voorraad in de winkels en door de concurrentie de prijzen omlaag. We moeten echter niet geloven dat de handel tevreden zal zijn met minder dan de thans toegestane 40 percent winst. Tot 17 December 1945 mocht er 65 percent van de fabrikanterij door de handel worden verdiend. (Vraag: met hoeveel percent „winst“ ging de ondernemer strijken?) De winkelier probeert eerder meer dan minder te pakken te krijgen.

Tijdens de prijzenslag in Amsterdam hebben ongeveer 3000 winkeliers een bezoek gehad. Bij 740 was de geconstateerde overtreding zodanig dat proces-verbaal nodig was. Het hoogste percentage hiervan had..... de textielbranche (14).

Al zouden de 15000 arbeidskrachten die nog geplaatst kunnen worden in de textielproductie zich in galop komen aanmelden om „hun collega's binnen de fabrieksportalen te komen helpen“ tot leniging van de textielnood in Nederland, dan nog zullen de voortbrengers van alle rijkdom niet datgene krijgen wat zij en hun gezinnen nodig hebben. De verhouding tussen prijs en loonpeil in het algemeen, en bij de textiel in het bijzonder, zorgt er wel voor, dat de massa der werkende bevolking slechts het hoogst noodzakelijke zal kunnen kopen door op andere uitgaven weer sterk te bezuinigen.

De arbeiders en arbeidsters in de textielindustrie hebben dat ook opgemerkt en heb-

ben — ten dele — kans gezien het goede Hollandse gezegde: wie appels vaart, wie appels eet, toegepast te krijgen. „Het Vrije Volk“ van 18 September bericht: „Elke werknemer in de textielindustrie krijgt geregeld een pakketje, waarin zich zeer hegeerlijke waar bevindt.“ Aan het slot van het artikel wordt dan nog in bedekte termen gezegd, dat een deel van deze extra-verstrekingen in de zwarte handel verdwijnt.

Dat is inderdaad niet netjes. Wie geld nodig heeft kan toch zijn spulletjes naar de lomder brengen.

Maar het „onbegrijpelijke verschijnsel“ van textielverstreking aan textielarbeiders en -arbeidsters buiten de ambtelijke distributie om, heeft gevolgen gehad, die hoogst ernstig kunnen zijn voor de voorziening met textiel van het gehele volk. De arbeidsters van twee grote Twentse textielfabrieken — Scholten en Zn. en van Heek en Co. — zijn in staking gegaan omdat zij niet zoveel appels mochten eten als de arbeiders. Die ondeugende Eva's toch.

Volgens „Het Vrije Volk“ was de enige reden tot het laten liggen van het werk, dat de vrouwen niet zoals de mannen bovenkleding zonder textielpunten konden krijgen. De mannen hebben allen een costuum zonder punteninlevering ontvangen en voor de vrouwen zou een gelijkwaardige verstreking zonder punten verboden zijn. Vanzelfsprekend hebben zij daarmee geen genoeg genomen en er het bijtje bij neergelegd.

De vakorganisaties schijnen hierbij niet te zijn geraadpleegd en wij hebben nog geen berichten ontvangen hoe de arbeidsters deze wilde staking georganiseerd hebben. Maar al hebben zij de vakbondsleiders niet nodig om hun zaakjes op te knappen, deze hebben hen wel nodig om hun taak bij de wederopbouw te vervullen.

Dinsdag werd op eigen initiatief gestaakt en Woensdag reeds had de „Unie van textielarbeiders“ een vergadering belegd met de stakende meisjes uit de fabriek van Scholten en Zn.

Na langdurige besprekingen werd besloten op Donderdag het werk te hervatten. Erg gemakkelijk hebben de meisjes zich dus niet laten ompraten. En hoewel de arbeidsters op het „ongertijde“ van haar optreden werd gewezen, werd toch medegedeeld dat er momenteel gewerkt wordt aan een plan, waarin het verstrekken van textiel via de detailhandel aan de textielarbeiders en -arbeidsters wordt geregeld. „Dit plan moet echter nog de goedkeuring van de ministerraad krijgen.“ Op die vergadering moet dus ook een „afgevaardigde“ van den ondernemer gesproken hebben. Of zou zo'n regeling buiten hem omgaan?

Bij van Heek & Co te Enschede was het de kern van de contactcommissie in de fabriek, die een vergadering met de stakende arbeidsters had belegd. De langdurige en vaak zeer rumoerige vergadering had niet hetzelfde gevolg als die van de vorige dag

van het personeel van Scholten. Het merendeel der stakende arbeidsters wilde niet accoord gaan met de voorgestelde regeling en besloot de staking voort te zetten.

De regeling verdient ook niet beter dan een verwerping. Het principe van extra-verstrekingen wordt er in gehandhaafd langs een omweg en wordt gekoppeld aan de hoogte van het loon. Waarom dan niet rechtstreeks en openlijk de arbeiders en arbeidsters een gelijk deeltje van hun product gegeven? Alleen om de winkeliers in te schakelen en die een stuk van het loon te laten inslikken?

Of is het om de schijn op te houden, dat „allen die werken aan het herstel van ons economisch leven gelijke rechten hebben op de vruchten der gezamenlijke inspanning“ en dat daarom niet het personeel der textielfabrieken rechtstreeks uit de fabriek hun deel mogen krijgen?

Maar dan hebben de arbeidsters nog meer reden van handelen zoals zij deden. Want anders krijgen zij ook niets of na lang wachten het hoogst noodzakelijke tegen een hoge prijs.

Bovendien zij hier opgemerkt, dat een normaal arbeider deze extra-verstreking niet voelt als een bevoorrecht. Waar in de bedrijven wier producten zich hiervoor lenen, de arbeider boven het geldloon nog waren kan bedingen, wordt dit als normaal beschouwd. Het was vóór de oorlog in vele branches gebruikelijk en ook tijdens de oorlog. Waarom na de oorlog niet. Omdat er nog distributie is? Omdat de bezittende klasse zo verarmd is, dat dit niet meer van de winst af kan?

Er blijft nog altijd veel te veel over voor de parasiterende „volksgeboten“. Wezenlijk is er voor de arbeiders geen verandering gekomen na de oorlog. Ook zonder distributiewetgeving was er en zal er weer zijn schaarse distributie van de maatschappelijke rijkdommen onder de werkende bevolking. Daar zorgt het economische mechanisme van de kapitalistische maatschappij voor.

Slechts door de bereidheid van de werkers om hun economische macht aan te wenden om verslechteringen tegen te gaan, hun levenspeil te handhaven en waar mogelijk te verbeteren, kunnen de arbeiders voorkomen dat het kapitalistische productieproces hen en hun gezinnen levend verteert.

Iets hiervan hebben de textielarbeidsters begrepen en zij hebben hun „sleutelpositie“ gebruikt om de reeds gebruikelijke prijs van hun arbeidskracht te handhaven. Zonder hun arbeid kunnen ook reeds spoedig de arbeiders niet meer verder werken. Al lijkt het ons toe, dat solidariteit van de mannen in elk geval van belang was geweest in verband met de groei van het bewustzijn van allen, dat in gezamenlijk optreden der arbeiders van een bedrijf de kracht ligt tegenwoordige en toekomstige acties. Nu we begrijpen, dat thans nog de vrouwen alleen in actie kwamen. Hun staking wordt waarschijnlijk mogelijk gemaakt doordat de mannen in de

Vervolg op pag. 4, 1e kolom

Nogmaals de liquidatie van de E.V.C.

Voor het ter perse gaan van dit nummer namen wij kennis van een perscommuniqué, dat thans een ieder van onze lezers bekend is. Het heeft betrekking op het ontslag van den heer F. Schalen, hoofd van het Sociaal-Economisch Bureau der E.V.C. Reeds enkele dagen vóór het verschijnen van het perscommuniqué, verscheen in „Werkend Nederland” een kort bericht, waarin werd medegedeeld, dat de heer F. Schalen ontslagen werd wegens voor de E.V.C. „ontoelaatbare handelingen”. Welke deze handelingen waren, werd niet vermeld.

Uit het communiqué door den heer Schalen aan de pers verstrekt, blijkt echter, dat zijn ontslag niet zo eenvoudig en geruisloos is gegaan, als uit het korte bericht in „Werkend Nederland” zou zijn af te leiden. Anderhalf uur voor zijn ontslag „op het kantoor der E.V.C. te Amsterdam” werd in zijn woning te den Haag een roofoverval gepleegd, waarbij tal van belangrijke stukken werden gestolen, die naar oordeel van den heer F. Schalen, „duidelijke aanwijzingen bevatten, dat bepaalde functionarissen van de E.V.C. handelingen hebben gepleegd in verband met de aan de orde zijnde fusie, die niet alleen ingingen tegen de belangen van de arbeiders van de E.V.C., doch bovendien vaststelden, dat deze handelingen geschieden zonder voorkennis en medeweten van de leden en instanties van de E.V.C.”

Naar het oordeel van den heer F. Schalen is „de roofoverval in zijn woning te den Haag”, „niet los te maken van het ontslag dat hem anderhalf uur later te Amsterdam werd verleend”. Het communiqué vermeldt verder, dat de heer F. Schalen zich over deze aangelegenheid tot de arbeiders en leden van de E.V.C. via de afdelingssecretarissen zal wenden.

Ofschoon het perscommuniqué van duidelijkheid niets te wensen overlaat, is toch uit dit bericht niet met zekerheid af te leiden, dat de E.V.C.-leiding opdracht heeft gegeven, deze voor haar zo belangrijke stukken, uit de woning van den heer Schalen te laten stelen. Indien dit immers het geval zou zijn, zou de E.V.C.-leiding de E.V.C. in een verdacht daglicht plaatsen. Dit kan nooit haar bedoeling zijn, omdat de leiding zelf zal moeten willen, dat de E.V.C. bij de fusie een zo groot

Vervolg van pag. 3

fabriek blijven. Voorlopig schijnt hun optreden voldoende om hun eisen kracht bij te zetten.

Zover uit de krantenberichten valt te lezen moeten de arbeiders nog leren hun acties zelfstandig af te wikkelen. Maar dat hebben zij gemeen met bijna al hun klassegenoten binnen en buiten de grenzen. Dat zij zelfstandig in beweging kwamen is reeds een verheugend bewijs van de bewustwording hunner sociale positie.

mogelijk aantal leden meeneemt. Ook zou het de onderhandelingen met het N.V.V. ten zeerste vertroebelen, indien bekend zou worden, dat de E.V.C.-leiding in deze kwestie de hand zou hebben gehad. De beweringen van den heer F. Schalen zijn overigens vrij duidelijk. Hij beweert, dat de stukken die bij hem zijn gestolen, op één of andere, in het communiqué niet nader aangeduide wijze, betrekking hebben op de fusie tussen E.V.C. en N.V.V. Het bericht in „Werkend Nederland” daarentegen rept hierover met geen woord. Daarom zal het communiqué van den heer Schalen voor de leiding van de E.V.C. zeker aanleiding zijn, hierover nadere mededelingen te verstrekken. Tot zolang zullen wij op de zaak dus niet vooruit lopen. De overval op de woning van den heer Schalen in den Haag en het hem anderhalf uur later gegeven ontslag in Amsterdam laat echter ruimte voor de veronderstelling, dat de leiding van de E.V.C. in deze kwestie betrokken zou kunnen zijn. Indien echter inderdaad dergelijke methoden zouden zijn gebruikt, betekent dit, dat ook in Nederland gangstermethoden zijn geïntroduceerd in de politieke strijd tussen de arbeiders onder-

ling. Daarom menen wij, dat niet alleen de leden van de E.V.C. zullen moeten worden voorgelicht, maar ook de gehele pers. De beschuldigingen, hier geuit, zijn voor de gehele arbeidersklasse van zo groot belang, dat deze zaak in volle openbaarheid zal moeten worden behandeld. Dit is ook geen kwestie meer alleen van de leiding van de E.V.C. en de heer Schalen. Hier is de gehele werkende bevolking van Nederland partij.

Ofschoon, zoals reeds boven is opgemerkt op deze kwestie dus niet kan worden vooruitgelopen zonder meerdere details te weten, werpt toch dit communiqué een eigenaardig licht op de „zaak fusie”. Wij hebben reeds meerdere malen in deze kolommen erop gewezen, dat de E.V.C.-leiding geen middel onbeproefd zal laten elke oppositie in de E.V.C., die zich tegen de fusie met het N.V.V. keert, met alle middelen te breken. Dit is tot op heden o.a. gebleken uit het één lijn trekken met het N.V.V. t.a.v. het breken van de landarbeidersstaking in het Noorden van het land en het breken van de zeelieden havenarbeiders- en metaalarbeidersstaking, om zich voor het N.V.V. aanvaardbaar te maken. Dit zijn enkele verschijnselen geweest, die voor een ieder duidelijk waren. Thans blijkt echter, uit het perscommuniqué, dat de E.V.C.-leiding bepaalde handelingen zou hebben gepleegd „zonder

voorkennis en medeweten van de leden en instanties van de E.V.C.” Dit kan alleen mogelijk zijn, als de leiding van de E.V.C. over een zo grote macht beschikt, dat de leden geen enkele controle op de bestuurders hebben. Het brengt dan ook tot uitdrukking, dat de E.V.C. in de anderhalf jaar van haar bestaan zich steeds meer verwijderde van een organisatie van en voor arbeiders. Meer dan één keer hebben wij er trouwens op gewezen, dat een vakvereniging in deze periode van geleide economie alleen bestaan kan en in georganiseerd overleg kan worden opgenomen, in dien de arbeiders monddood worden gemaakt. De ontwikkeling in de E.V.C. bevreemdt ons dus niet.

Toch moet opnieuw datgene, wat zich in de E.V.C. afspeelt voor de in deze organisatie opgenomen arbeiders het uitgangspunt zijn, het bestuur ter verantwoording te roepen. De leden moeten precies weten, in hoeverre de beschuldigingen van den heer Schalen waar zijn en er moet geest worden, dat dit hoofd van de Sociaal-Economische afdeling op het a.s. congres in de gelegenheid wordt gesteld zijn beschuldigingen waar te maken, zodat een ieder der aanwezigen zich een eigen oordeel kan vormen. Alle geheimzinnigheid, die om de fusie met het N.V.V. hangt moet nu afgelopen zijn. Er is thans een gelegenheid om hiervan gebruik te maken.

Gesprek met Lenin's gevangenis

door Iga

ver het de theorie der permanente revolutie betrof had hij en niet Lenin gelijk. (Dit was ongetwijfeld Trotski's waardevolste opvatting). Het is waar, dat hij er op wees, dat Lenin wezenlijk ook voor de permanente revolutie was en dat hun verschil meer een kwestie van naamgeving was. Sedertdien nam deze oppositie een nieuw standpunt in dat er nooit enig diepgaand verschil tussen beiden was en dat Lenin altijd hetzelfde wilde, wat Trotski deed.

Zo verzoenden zij beiden door het verwerpen van een kritische benadering en door de kenmerken van beide richtingen met het vernis der bureaucratie te bedekken.

Tegenover de Stalin-legende stelden zij geen ernstige historische waardebepaling, maar een andere legende. Het Boheemse deel der „militante bolsjewiki” beweerden zelfs, dat de verschillen altijd diepgaand waren maar dat Trotski altijd gelijk had. Het was opmerkelijk, dat de Trotskisten, die zo geneigd zijn om autoriteiten aan te halen daarbij alleen Trotski citeerden en haast nooit Lenin.

De Detsisten.

Voor de groep van het democratisch centralisme was de houding tegenover Lenin een pijnlijk probleem. Deze groep was door oude bolsjewiki voor 1917 opgericht, en was daarom Leninistisch in zijn algemene kijk en methode. Toen hij in 1919 verscheen, werd hij beschouwd als plaatselijke oppositie tegen de centrale autoriteiten. Hij weerstreefde het bureaucratisch centralisme van Lenin's centrale raad in naam van het democratisch centralisme. De Detsisten meenden, dat Lenin van zijn eigen program afweek of niet de nodige gevolgtrekkingen uit zijn eigen beginselen trok. De groep was gevormd

als verdediging van het Leninisme tegen Lenin. Onbewust stelden zij de Lenin uit de periode der grote omwenteling tegenover Lenin van het verval der revolutie. Zij becommenteerden Lenin's praktijk vanuit de beginselen van zijn „Staat en Revolutie”. Ondanks zijn diepte van dit in 1917 geschreven werk geen antwoord voor de nieuwe problemen, die in het verdere verloop der revolutie ontstonden. Als gevolg hiervan draaide deze groep van 1919-1929 in een cirkel rond, kapiteulerend voor Lenin's ultimatum of zich onderwerpend aan de Trotskisten in hun strijd tegen Stalin. Hun houding van „roomser te zijn dan de Paus” bleek onvruchtbaar te zijn. Het vijfjarenplan deed de groep uiteenvallen. Sopronov beschreef hun houding als volgt: Sedert de nieuwe economische politiek hebben wij ongelijk gehad, de klassen worden opgeheven en daarom is de opbouw van het socialisme aan de gang. Dat de arbeider er slecht aan toe is wordt door hen beschouwd als de spaanders die vallen terwijl zulk een reusachtig karwei als het hakken van het volledige socialisme gedaan wordt, dat zijn de onvermijdelijk kosten van het uiteindelijk en moeilijke stadium van de opheffing der laatste kapitalistische klasse en de kleine bourgeoisie. Van Leninistisch standpunt had de redenering van hen die kapiteuleren een logische grondslag. Lenin's strategie van na October was gebaseerd op de stelling dat de enige gevaaren voor het proletariaat en het socialisme de kleine bourgeoisie en het privaat kapitalisme waren. Lenin hanteerde een brandijzer om alle oppositiekrachten te verwijderen, die zeiden, dat een zelfgenoegzame bureaucratie en staatskapitalisme een bedreiging vormden voor de arbeidersklasse. De stappen van Lenin volgden verklaarden de Detsisten aan de vooravond van het vijfjarenplan dat de kleinburgerlijke contrarevolutie had gewonnen en de U.S.S.R. een kleinburgerlijke staat

Wedloop naar de vernietiging

Steeds duidelijker worden de uitlatingen van Amerikaanse zijde met betrekking tot de internationale toestand. Het gepraat over de langdurige, om niet te zeggen eeuwige, vrede, dat onze oren deed tuften kort na het einde van de oorlog, is vervangen door bedekte en openlijke bedreigingen aan het adres van den toekomstigen tegenstander. In het bijzonder in de Verenigde Staten is de propaganda ijverig om de noodzaak van een sterke bewapening aan binnen- en buitenland aan te tonen.

Zo heeft onlangs, volgens de Nat. Rott. Crt. van 12 Sept. j.l., de Amerikaanse onder-minister van oorlog, Kenneth Royall een zeer opvallende rede uitgesproken, waarin hij zeide, dat de productie van de atoombom moet voortgaan, zolang niet alle landen afgezien hebben van het gebruik en van de pogingen om het te ontwikkelen. De Verenigde Staten moeten voorbereid zijn om ieder wapen te kunnen gebruiken, „en ik bedoel daarmee ieder wapen, dat tot onze beschikking is en dat niet bij internationale overeenkomst buiten de wet is gesteld.” De spreker erkende, dat zijn opmerkingen oorlogszuchtig moesten klinken, maar ze waren anders bedoeld. Ze

moesten n.l. duidelijk maken, dat een zwak Amerika een uitnodiging tot een aanvalsoorlog zou zijn. „Wij zijn begonnen met de vorming van een nationale voorraad, welke binnen weinige jaren ons zal voorzien van zeldzame materialen om een oorlog te voeren. Wij trekken wetenschappelijke mensen aan, trainen hen en moedigen hen aan. Wij laten hen komen uit andere landen, zelfs uit vroeger vijandelijke landen. Wij wenden alle pogingen aan om de rest van de wereld vooruit te blijven in oorlogswapens.” Het departement van oorlog had, aldus Royall plannen gemaakt voor een leger van 4½ miljoen man, dat bijeengebracht en voor de dienst gereedgemaakt zou zijn binnen een jaar van het begin van de mobilisatie af. Tot zover het overzicht van de rede van den Amerikaans onderminister.

Tot de eerste wereldoorlog gold als de officieel geldende gedragslijn van de staten ten opzichte van het vraagstuk der bewapening: Als gij de vrede wilt, bereid U dan op de oorlog voor! Wij weten, hoezeer men de „vrede” wilde. De eerste wereldoorlog leverde de proef op de som.

Na 1918 werd een ander geluid vernomen. Optimisten meenden, dat nu de vrede was gekomen, een vrede voor altijd.

Bij het verdrag van Versailles moest Duitsland toestemmen in een drastische vermindering van de sterkte van zijn militaire macht. De overwinnaars beloofden echter ook tot vergaande ontwapening te zullen overgaan. Wij weten, dat dit een valse belofte is geweest. De grote mogendheden handhaafden niet alleen hun militair potentieel, zij versterkten het aanzienlijk. De imperialistische tegenstellingen waren onoverbrugbaar en bewapening tegenover den mogelijken vijand, gezien vanuit het standpunt der heersers, noodzakelijk.

Hoeveel sterker treedt dit feit thans aan de dag! De tegenstellingen aan het einde van de eerste wereldoorlog tussen de overwinnaars, Engeland, Frankrijk, Amerika, waren lang zo scherp niet als die tussen de beide grote concurrenten van nu. Zelfs tijdens deze oorlog werkte b.v. Engeland, Rusland krachtig tegen. Langzamerhand verschenen publicaties, waardoor dit vermoeden meer dan bevestigd wordt. Wij behoeven slechts te denken aan de rivaliteit tussen den door de Westelijke mogendheden gesteunden Joegoslavischen generaal Michailowitsj en den Russischen beschermeling Tito, of aan de tragische strijd in 1944 in Warschau, waar de opstandelingen door Engelse vliegtuigen van proviand en ammunitie moesten worden voorzien, hoewel de Russische linies vlak bij de stad lagen! De Britse toestellen kregen zelfs geen toestemming om op door de Russen bezette vliegvelden te landen en moesten derhalve inplaats van honderd of twee honderd km meer dan twee duizend km vliegen! Ook

het geharrewar om het „tweede front“ ligt ons nog vers in het geheugen.

De productie van de atoombom moet voortgaan, heeft de Amerikaanse onderminister gezegd. Zij kan niet worden stopgezet. Want iedere vertraging in de wedloop naar de vernietiging vergroot het gevaar achter te raken bij den tegenstander en zelf vernietigd te worden. De productie en ontwikkeling van het wapen kan alleen dan worden gestaakt, wanneer alle landen hetzelfde doen en bovendien toestaan, dat het nakomen van een dergelijke belofte door de concurrenten worden gecontroleerd. Het is duidelijk, dat dit niets anders zou betekenen dan het handhaven van de Amerikaanse voorsprong in kennis van de productiemethoden, welke natuurlijk in een oorlog uitstekend te pas zou komen. Vandaar, dat Rusland uiteraard nooit op een desbetreffend voorstel in kan gaan.

Elk middel om te komen tot het doel, een zo groot mogelijke voorsprong te verkrijgen en deze te behouden, wordt gebruikt. Geleerden, die vroeger hun capaciteiten verkochten aan de nazi's werken thans in Amerika. Waarom ook niet? Hun vaderlandsliefde ging niet verder dan hun belangen. Zij dienen het internationale kapitaal.

De bedriegelijke leuzen, waarmee het proletariaat op de volgende oorlog wordt voorbereid, zijn in de gehele wereld dezelfde. Het „vaderland“ wordt bedreigd, het moet worden verdedigd. De „vrede“ moet tegen zijn aanranders worden beschermd door bewapening op ongekende schaal, om „rustverstoorders“ schrik aan te jagen.

In werkelijkheid wordt het proletariaat van alle landen bedreigd met de totale vernietiging. Een derde wereldoorlog zou, het is iedereen duidelijk, voor de ganse werkende mensheid een catastrofe betekenen.

Daarom moeten wij voortdurend wijzen op alle verschijnselen, welke vóóralschaduwingen zijn van de ramp, die ons zal treffen indien niet het internationale proletariaat te rechter tijd de grondslagen van de tot oorlog leidende tegenstellingen, n.l. het kapitalisme zelf, vernietigt. In de bedrijven, op straat, in gesprekken met kennissen thuis, overal en altijd moet dit — ons aller leven rakende — probleem aan de orde gesteld worden. Want slechts een sterk weten, een krachtig bewustzijn van het proletariaat kan de bedreiging der vernietiging omzetten in een samen-werken aan een nieuwe maatschappij, zonder uitbuiting en dus zonder tot oorlog leidende tegenstellingen, waarin wordt geproduceerd, niet om „ons te voorzien van zeldzame materialen om een oorlog te voeren“, doch voor de werkelijke behoeften van de mensen.

Werk! abonne's

Onwaarachtige leuzen!

Hitler heeft in Mei 1940 een leger Nederland binnen laten marcheren, om Nederland de vrede te brengen. Nederland moest beschermd worden tegen Engelse aanvallen, daarom werd een zwaar bewapend Duits leger ingezet. Wij geloofden niet erg in die bescherming. Wij dachten aan imperialistische belangen, die op het spel stonden. Men trachtte ons en de Duitse soldaten door onwaarachtige leuzen te misleiden.

Als generaal Kruls tot de naar Indië vertrekende manschappen zegt: „Gij gaat als onderdeel van de Nederlandse strijdkrachten, die in Indië veiligheid gaan brengen; vrede en veiligheid die de mogelijkheid moeten scheppen, om de volken van den Archipel weer vrij te kunnen laten leven, handel te drijven, het land te bebouwen, kortom alles te doen wat nodig is om op het welvaartspeil te komen, dat voor hen bereikbaar is“ dan zouden wij genoodzaakt zijn, ook generaal Kruls ervan te verdenken dat hij de manschappen door onwaarachtige leuzen tracht te misleiden. Men brengt nu eenmaal geen vrede met stenguns, tanks en kanonnen.

En als men bedenkt, dat er sinds de eerste troepenlanding in Maart van dit jaar, geregeld troepenverscheppingen naar Indonesië hebben plaatsgevonden, en men leest in de pers, dat men bij de begroting voor de militaire uitgaven erop rekent, dat de rust en orde in Indonesië eind 1948 hersteld zal zijn, dan vraagt men zich af, wat voor vrede eigenlijk bedoeld is. f. 96. miljoen is uitgetrokken voor materiële uitrusting, waarbij nog speciaal vermeld wordt, dat vliegtuigen zullen worden aangeschaft, vliegvelden aangelegd, radar-installaties, enz. waardoor de kosten tot 180 miljoen mogen stijgen; f. 21 miljoen is uitgetrokken voor het bouwen van kazernes, garages enz. Met materiaalgebrek heeft men daar blijkbaar niet te kampen. Al deze uitgaven en werken voor het brengen van de vrede!

Deze vrede riekt een beetje naar de vrede en bescherming van Hitler, generaal Kruls! Een zelfde luchtje zit aan de dreigementen die „onze“ generaal geuit heeft aan het adres van de onderduikers! Wij zeggen ook, evenals generaal Kruls: „Laat u niet misleiden door onwaarachtige leuzen“ Wij zeggen dit niet alleen tot de vertrekkende en achtergebleven manschappen, wij zeggen dit tot alle arbeiders en arbeidersvrouwen!

Wij weten maar al te goed, waar het om gaat in Indonesië!

Wij weten dat hier weer duizenden jonge levens geofferd worden om de macht van het kapitaal te herstellen. Het is daarom zeer verheugend, dat een groot deel van de Nederlandse arbeiders zich niet door de onwaarachtige leuzen van de heersende klasse laat misleiden. Dat de Nederlandse arbeidersklasse zich niet voor het karretje van de bezittende klasse wil-

laten spannen in de Indonesische kwestie, blijkt niet alleen uit het feit, dat er een groot aantal wegblijvers blijkt te zijn bij de inscheping, maar ook uit de petitionnementen, moties en protestvergaderingen, die overal worden georganiseerd. Men moet echter goed begrijpen waar het om gaat. De bezittende klasse laat zich van haar voornemens heus niet afbrengen door moties, petitionnementen en wat dies meer zij. En zolang er op de protestvergaderingen door de verschillende sprekers nog een onderscheid wordt gemaakt tussen de oorlog in Indonesië en een z.g. verdedigingsoorlog, gaat er ook van deze bijeenkomsten weinig kracht uit. Zolang de arbeiders nog niet begrijpen, dat zij in elke oorlog die de bezittende klasse voert, misleid worden door onwaarachtige leuzen, zolang zal er van hun verzet niet veel kracht uitgaan.

In Indonesië wordt het Nederlandse leger op zijn gevechtswaarde beproefd. Zoals Rusland, Duitsland en Italië, tijdens de burgeroorlog in Spanje hun krachten beproefden om uit hun ervaringen te leren voor de tweede wereldoorlog, zo bereidt het Nederlandse leger zich in Indonesië voor op de derde wereldoorlog. Is het al niet herhaaldelijk van regeringszijde betoogd, dat Nederland in een toekomstige „conflict“ niet meer neutraal kan blijven? We weten allemaal wel, in welk front Nederland zal worden ingeschakeld. Geestelijk tracht men de Nederlandse bevolking ook nu reeds mee in te schakelen in het Anglo-Amerikaanse front.

Als men de oorlog in Indonesië in dit licht beschouwd, dan zal men ook het karakter van de strijd tegen de troepenuitzending anders moeten zien. Het verzet zal de eerste ronde moeten worden van de strijd, die gestreden moet worden tegen de derde wereldoorlog. Het zal het begin moeten worden van de vernietiging van het Derde front! Nu het Derde front van Indonesische koelies en Nederlandse arbeidersjongens, straks het internationale front, dat van alle arbeiders van de gehele wereld.

Als we dit begrijpen, dan zal ons verzet er heel anders uitzien. Dan kunnen en mogen we ons niet meer stil houden, maar dan moet het anti-militarisme in het middelpunt van elke discussie, van elk gesprek staan! Dan moet iedere stem, die zich verheft voor welke oorlog ook gesmoord worden! Dan trappen we al die huichelachtige kranten de deur uit! Dan worden we er ons van bewust, dat we ondanks petitionnement en protestvergadering rustig doorgaan met troepenuitzendingen mogelijk maken, omdat we doorgaan met alles te vervaardigen wat een oorlogvoering mogelijk maakt! En als we ons dat bewust worden, dan zullen we onze mening niet onder stoelen en banken steken, maar er mee de straat op gaan! Zo ontstaat het Derde Front!

Jezuiten en Democratie

Het was nooit een geheim dat de internationale arbeidersklasse in haar strijd om betere levensvoorwaarden, een strijd, welke, zoals wij herhaaldelijk hebben aange- toond, slechts tegen het kapitalistische systeem in al zijn vormen en met name tegen het beslissende kenmerk ervan, de loonarbeid gevoerd kan worden, wil hij uiteindelijk succes hebben, de Rooms-katholieke kerk als een der meest gevaarlijke vijanden op haar weg ontmoet.

Voor zover deze kerk zich mengde in de internationale politiek, was het altijd om de reactionaire machten te steunen. Wij behoeven alleen maar te denken aan de houding van de kerk ten opzichte van de Spaanse burgeroorlog.

Maar de wortels van de vijandschap van de katholieke kerk tegen de revolutionaire arbeidersklasse liggen dieper dan een uit momentele belangen voortvloeiende ondersteuning van de fascistische als Franco. Zij liggen in de geestelijke macht van de kerk, welke gebaseerd is op onderworpenheid aan de „van god gegeven“ machten, met name de priesters. Het ligt thans niet in onze bedoeling de groei en de inhoud van de katholieke leerstellingen aan een onderzoek te onderwerpen. Wij zullen ons beperken tot de vaststelling, dat de kerk, gebaseerd als zij is op de volkomen ondergeschiktheid van de mens aan god, d.w.z. aan diens vertegenwoordigers, de geestelijkheid, alleen al daarom in conflict moet komen met de revolutionaire bewegingen van het proletariaat, welke altijd voortvloeien uit een geest van opstandigheid tegen de, mede door de kerk getolereerde „gestelde overheden“. Een klasse bewust arbeider breekt met het geloof in het noodzakelijke van onderworpenheid aan geestelijke leiders, zowel als aan staatkundige, wereldlijke leiders, temeer, daar hij ziet, hoezeer beide op elkaar steunen en elkaar nodig hebben.

Een van de krachtigste middelen, om de mensen onder zijn invloed te houden, is het opleggen van wetten inzake het seksuele leven. Hier worden n.l. de natuurlijke levensdriften van de mens aan banden gelegd, waardoor tevens zijn ganse levenshouding wordt beïnvloed. Iemand, die zich onderwerpt aan regels, die hem voorschrijven zoveel mogelijk kinderen te doen verwekken en bepaalde neigingen te onderdrukken, zal ook zijn materiële belangen spoediger „toevertrouwen“ aan anderen, die hem vertellen dat hun beter inzicht op het behartigen ervan recht te hebben. Zo zal hij het zonder protest aanhoren, dat zijn gehele wereldbeschouwing a.h.w. buiten hem om wordt gevormd.

Het is dan ook begrijpelijk, dat de katholieke pers vooral tegen haar vijanden fulmineert, wanneer het seksuele probleem wordt aangeroerd. Een merkwaardig voorbeeld troffen we hiervan aan in het voornamekelijk door Jezuiten geredigeerde blad „De Linie“. Dit gaat zich te buiten aan

een waarlijk beneden alle critiek staand artikel van een zekeren J. J. M. Keulemans dat tot titel draagt „De perszuivering voor het tribunaal der ongeborenen en vaderlozen.“ De schrijver heeft tot motto van zijn verhandeling gekozen een uitspraak van den Romeinse renaar en staatsman Cato: „Wee de stad, waar een vis meer waard is dan een kind.“ Welnu, ons wordt in de schoenen geschoven, dat wij, getuige de artikelen „Vrouwen in Revolutie“ (wat door den schrijver verbasterd wordt tot „Revolutie der vrouw“ en „Sexuele vrijmoedigheid“, die overigens alleen maar genoemd worden, zonder dat er ook maar één zin wordt aangehaald (de brave lezers van „De Linie“ mochten eens tot nadenken gebracht worden), dat wij door-gewinterde materialisten als wij zijn, „alle moeilijkheden oplossen door de problemen te laten bestaan en den mens te laten verdwijnen“. Want, wij „doden kinderen in hun slaap“ of „openen ze bij volle bewustzijn de slagaders, welke bloeddorstige opzet kennelijk wordt afgeleid uit onze verklaring, niet toejuiching, van het toenemend aantal gevallen van abortus. Wij zijn schuldig aan het lot der ongeborenen en ook aan dat der vaderlozen. Want hebben wij ook niet gewezen op de vrijmaking der mensen wat betreft hun seksuele noden, waaruit dus vaderloze kinderen worden geboren? „Het is“, aldus de schrijver, „geen toeval, dat de leiders van het Duitse en Nederlandse nationaal-socialisme uit zulke... kringen stamden... Hun laatste wapenen? Gaskamers en massa-crematorium. Hoe konden zulke egoïsten“ (die dus niet op de belangen van de door hen in hun egoïsme verwekte kinderen letten) ook anders? Natuurlijk komt er eens een vreselijk strafgericht“, maar voorlopig wil de schrijver het laten bij een algemeen... staking van alle „fatsoenlijke“ bladen, tot dat de regering „Spartacus“ verboden zal hebben.

De lezer zal menen, dat wij de gekste stukken aangehaald hebben. Het tegendeel is het geval. Wat te zeggen van een zin als „Zij zijn de voorstanders van de kleinstmogelijke democratie, boven de voltallige, gezonde natuurlijke gebroede?“ Of zo iets als „De mens, de broeder Gods, de Koning der schepping, mag aan deze zintuigloze dingen en begrippen“ (bedoeld worden gebrek, crisis, oorlog, oorlog en demoralisatie) „niet langer onderdanig zijn op straffe van ondergang door, in noodlot berustende willoosheid?“ We moeten de moraal als grondslag voor ons handelen nemen, en natuurlijk de door god gegeven katholieke moraal. Wat die ervan terecht gebracht heeft, toen zij toch de absoluut heersende was, n.l. in de Middeleeuwen, weten wij. Er was een tijd, dat drie pausen tegelijk zich de vertegenwoordigers van god op aarde noemden. Ze bestreden elkaar met de banvloek, d.w.z. de vogelvrij-verklaring. Die werd ook gehanteerd tegen allen, die

meenden op een zekere „democratie“ recht te hebben en het niet helemaal eens beliefden te zijn met hen, die zich als de vertegenwoordigers gods op aarde opgeworpen hadden. De brandstapel was een schitterend middel om hen voor erger zonden te behoeden! Deze katholieke moraal is in zó verre eeuwig, daar „De Linie“ ons thans graag zou willen zien branden.

Wij blijven maar bij onze opvatting, dat ook de moraal gevormd wordt door de maatschappelijke verhoudingen. En wij verbazen ons allerminst, dat een man als de heer Keulemans er zeer verwrongen denkbeelden op nahoudt. Het geestelijk klimaat, waarin hij leeft, bevordert in sterke mate het groeien van allerlei onsmakelijke geheimzinnigheden, waarvan hij blijkbaar zo doordrongen is, dat hij niet nuchter kan blijven, wanneer het seksuele probleem op een rustige en eerlijke wijze behandeld wordt. Het lust ons dan ook niet te trachten een beeld te krijgen van 's mans afwijkingen. Hij is daarvoor te onbelangrijk, want vermoedelijk is hij zelfs onder katholieken een uitzondering, die hoogstens voor psychologen interessant is.

Wij wensen niet te polemiseren met dergelijke lasterbladen als „De Linie“. Wij willen slechts aan de hand van dit voorbeeld onze klassegenoten wijzen op het gevaar, dat van deze kant dreigt. Wij allen moeten voortdurend bij elke voorkomende gelegenheid te velde trekken tegen deze katholieke wereldbeschouwing, die een ontplooiing van de arbeidersstrijd in de weg staat. Want vastgeroest zijn ook bij vele arbeiders de onderworpenheid en slaafsheid. Zij zijn een krachtig beletsel om komen tot een sterke klasse-actie. Daarom moeten wij ertegen vechten. En als een van de machtigste steunpilaren van het kapitalisme met zijn geestelijke beïnvloeding en verdomming van het proletariaat moet de katholieke ideologie bestreden worden.

Wij zijn voorlopig niet bang, dat veel Nederlandse bladen zich voor het Linie-karretje willen spannen en over zullen gaan tot de voorgestelde „staking“. Maar de arbeiders zijn gewaarschuwd, dat de Jezuiten, zodra zij daartoe in staat zijn, iedere vrijheid van het proletariaat zullen teniet doen.

WAT ONS OPVIEL

Gesmokkelde medicijnen ontdekt.

Medicijnen ter waarde van miljoenen gulden zijn op het laatste ogenblik teruggevonden toen twee Indonesiërs op 7 September op het station van Bakassi werden gearresteerd. Zij waren bezig de medicijnen met de trein van Batavia naar Djogjakarta naar republikeins gebied te smokkelen.

(Vrije Volk 10 Sep. 1946.)

De Australische havenarbeiders hadden toch besloten slechts die Nederlandse schepen te laden, die medicijnen voor Indonesië vervoerden.

Over Massabeweging

Het in ons blad reeds meermalen ter sprake gekomen, dat de sociale psychologie steeds meer terrein veroverd op de individuele. En daarin speelt het handelen, voelen en denken van „massa“ dan een bijzondere rol. Hierbij herinneren we er even aan, dat het woord *massa* in de psychologie een andere betekenis heeft, dan in ons gewone spraakgebruik. In het dagelijks gebruik betekent het een groot aantal, maar in de psychologie betekent het, dat een groep personen gelijk gericht is in hun voelen, denken en handelen en dat ze dus een *eenheid* vormen. Ze vormen wat wel eens een *wij-gemeenschap* wordt genoemd, omdat hun gemeenschappelijkheid hun wezenlijke richting vormt. In de psychologie kunnen zodoende een klein aantal van bijv. 20 mensen als massa beschreven worden.

Wat de gangbare psychologie ons omtrent massa's leert, is niet veel moois. De burgerij mag ze niet. Massa's doen gewoonlijk verkeerde dingen. Ze komen plotseling in actie en bedrijven daarin allerlei wandaan van plundering, brandstichting en moord. Maar dat wil niet zeggen, dat de mensen, die op dat ogenblik als massa verenigd zijn, in hun gewone dagelijkse doen misdadigers of zo iets zijn. Voor de massa-actie waren het rustige mensen als iedereen en er na zijn het ook weer fatsoenlijke mensen.

In zo goed als alle boeken over dit onderwerp heeft men een zeer eenvoudige verklaring voor dit verschijnsel, door een handig gebruik van het bewuste en onbewuste deel van ons willen en handelen. Van dit onbewuste deel vertellen ze dan heel rare dingen. Zo bijv. dat het talloze herinneringen aan voorgelachten bevat, waaruit de ziel van het ras is opgebouwd. (Freud). Het ik en de psychologie der massa, blz. 10). En die voorgelachten waren nu eenmaal ruwe lui met weinig beschaving. Volgens die opvatting leeft het „beestmens“ nog in ons allen. Maar dat beestmens blijft gewoonlijk verborgen door het vernisje van beschaving en fatsoen, dat we in onze opvoeding meekrijgen. Het zijn de individuele eigenschappen, die te zamen de persoonlijkheden uitmaken en die in hun grote verscheidenheid bij de mensen de rijkdom van de menselijke geest vormen.

Als de kaarten van te voren op deze wijze zijn geschud, volgt de verklaring van den misdadige massa-mens vanzelf. Als het willen en voelen en handelen dezelfde richting neemt, moet noodzakelijk eerst de persoonlijkheid wegvallen, zodat alleen het onbewuste deel werkt. Want dit is bij allen gelijk gericht, doch heeft de kenmerken van het beestmens. Want we zitten nu eenmaal met die erfenis opgescheept. Daarom kennen massa's nooit de dorst naar waarheid (blz. 19) en blijven de intellectuele vermogens der massa steeds dieper beneden die van de enkeling staan (blz. 17). Hieruit is ook de domheid van de massa te verklaren, om het persoonlijk voordeel, dat bij de afzonderlijke individu overheersend is, uit het oog te verliezen. Hun hele persoonlijkheid valt immers weg. En zodoende kan de massa ondanks het dalen van het intellectuele peil per ongeluk toch nog een hoog zedelijk peil bereiken, als er hoog zedelijke doeleinden zijn gesteld. Dan kan men zelfs spreken van 'n verzedelijking van de enkeling door de massa (blz. 17). Krijgt de man na de massa-actie zijn verstand weer terug, dan stijgt hij in intellectueel vermogen, maar daalt in zedelijk peil. Hij is weer een normaal mens.

Deze waarden van massabewegingen vinden we bij nagenoeg alle schrijvers terug, al nemen ze ook niet allemaal hun uitgangspunt in „de ziel van het ras“, zoals Le Bon dat doet. We nemen daartoe als voorbeeld een schrijver van latere datum, de bekende Duitse sociaal-democraat Th. Geiger, die in 1926 het boekje „De massa en haar actie“ uitgaf. Daarbij behandelt hij in het bijzonder de arbeidersklasse. Hij beschouwt de arbeidersklasse in haar geheel als psychologische massa. Ze vormt dus in zekere zin een eenheid, die ontstaat, doordat ze als geheel beheerst worden door de bezittende klasse. Het is echter een eigenaardige eenheid. Want er is geen sprake van gemeenschappelijk willen, voelen en denken ten opzichte van de vorming van een nieuwe maatschappelijke orde. Op dit punt valt de arbeidersklasse volkomen uiteen. Op dit punt is het geen massa. Maar er is wel een gemeenschappelijke afkeer, tot gemeenschappelijke haat. Kort

gezegd, zijn de arbeiders het er over het algemeen wel over eens, hoe het *niet* moet, maar ze verschillen in doelstelling, hoe het *wel* moet. Dat is voor de arbeidersklasse noodlottig. Want zoiets kan de arbeidersklasse niet anders dan een vernietigende massa zijn en geen opbouwende. Daarom zijn alle massa's anarchistisch. (blz. 101). De vernietigingswil der massa stelt niet de vraag naar het „wat“ van het nieuwe, dat in de plaats van het oude treden moet (blz. 76).

Geiger stelt vast, dat een massa nooit een vergadering houdt, om gemeenschappelijk haar wil te bepalen. Wel is er een gemeenschappelijke wil, maar deze ontstaat in heftig emotionele opwindings bij het gemeenschappelijk samenzijn. Daarom hoeft men ook niet met verstandelijke redentatie's aan te komen. Hij zegt:

„Waar een massa de mogelijkheid tot onmiddellijk mondeling verkeer heeft, brengt het ik zijn verstand niet mee. Dit heeft in de massa niets te zoeken. Het is daarom onzin, als de massaredeenaar met verstandelijke argumenten zou komen.... Ook de eenvoudigste logische redenering vindt geen weerklank. De redenaar mag slechts in beeldspraak spreken en een beroep doen op de gevoelens door slagwoorden. Hij moet zich voornamelijk tot „op-hitsen“ beperken.“ (blz. 132).

Maar Geiger is sociaal-democraat en daarom is het verhaal hiermee niet uit. Hij zegt die lelijke dingen alleen van de arbeidersklasse als geheel. Voor zover de arbeidersklasse zich in partijen en vakverenigingen georganiseerd heeft, vervult het geen vernietigende, doch een opbouwende rol. Want terwijl de arbeidersklasse als geheel geen gemeenschappelijke opvattingen hebben over de noodzakelijke maatschappelijke vernieuwingen, daar hebben de partijen en de vakverenigingen deze wel.

En nu zijn de kaarten opnieuw geschud, zodat de mannen van de „organisatie“ alle troeven in handen hebben. De massa kan in haar actie nuttig werk doen, voor zover ze het oude vernietigen, waartoe de kracht van de partij of de vakvereniging alleen niet in staat was. Maar van de opbouw moeten de massa's afbliven. Dat kunnen ze niet. Dus moeten de „organisaties“ de oogst binnenhalen. Ze moeten in de regering om hun program door te voeren. En waar de massa's in hun acties nog doorgaan, moeten ze een halt worden toegevoerd, omdat hun taak is verricht; nu moet de

nieuw-bouw beginnen. En zo levert deze sociaal-democratische theorie van de massa-beweging de rechtvaardiging van het neerlaan van massabewegingen, wanneer deze verder gaan, dan de doeleinden, die de partijen of vakverenigingen zich gesteld hebben. Hier hoort ook de opmerking van Geiger thuis, dat de massa „niet voor de redelijke argumenten vatbaar is“. Of dat de massa-redeenaar zich alleen tot „op-hitsen“ moet beperken. En het komt niet in het hoofd van den heer Geiger op, dat de massa waarschijnlijk een tekort aan redelijke argumenten ontkent en ze daarom als onzin van de hand wijst. Zou het ook kunnen zijn, dat het intellectuele peil van de massa zich dan boven dat van de heer Geiger verheft? Laat ons daar een volgend keer over praten.

INGEZONDEN

Waarde Redactie.

Het is natuurlijk volkomen Uw goed recht mijn memorie aan de regering inzake de berechting der politieke delinquenten aartsreactionnair geleuter te vinden en Uw lezers tegen het kennismaken daarvan te waarschuwen, maar mij dunkt, dat het dan toch ook mijn goede recht is, U te verzoeken, aan diezelfde lezers mede te delen, dat ik de meningen „die U mij, uitsluitend op grond van hetgeen in deze memorie niet staat, in de schoenen schuift, ten scherpste afwijs.

G. Mannoury.

Onderschrift Redactie.

Zeker, wij zijn gaarne bereid de lezers van Spartacus er kennis van te laten nemen, dat onze recensent, naar het oordeel van Mannoury diens mening niet juist weer geeft. Beter zouden wij het echter hebben gevonden wanneer de laatste aangegeven had, wat hem ten onrechte in de schoenen werd geschoven. En de redactie is uit de aard van de zaak gaarne bereid daarvoor nog enige, niet overdreven, ruimte beschikbaar te stellen.

1. Redactie geschriften en algemene politiek.
2. Administratie en organisatie bond.
3. Administratie en organisatie uitgeverij „De Vlam“.
4. V.S.V. (Vereniging van „Spartacus“ vrienden).

Dus alle post naar: Spartacus — Postbus 7046, Amsterdam-Zuid II.

En liefst in de linkerbovenhoek van de brief: Afdeling redactie, administratie bond, administratie uitgeverij „De Vlam“ of V.S.V.

Nog niet ingetekend op „De Arbeidersraden“? U moet opletten dat U niet te laat komt. 20 October wordt de intekening gesloten. De daarna volgende bestellingen worden alleen tegen boekhandelsprijs uitgevoerd. Intekenprijzen: deel II f 1.60 delen I en II f 2.40 het geheel gebonden f 3.20

Storten op gem. giro Amsterdam t.n. L. A. de Beer, zonodig via Postrekening 13500.

Aandacht Gevraagd

Een nieuwe verdelg van het werk van Bond en Uitgeverij brengt wijziging in de adressering van alle correspondentie. Vanaf 1 October a.s. moeten alle poststukken worden gericht aan het adres:

Spartacus Postbus 7046, Amsterdam-Zuid, II. Alle oude adressen zijn hiermede verval-

len. Ook de correspondentie van de uitgeverij „De Vlam“ moet dus aan bovenstaand adres worden gezonden. (De naam „Uitgeverij de Vlam“ moet derhalve niet afzonderlijk gebruikt worden). Allerlei werkzaamheden worden door ons a.h.w. in verschillende bedrijfsafdelingen uitgevoerd. Het zou ons veel helpen, als in de linker bovenhoek van de brieven (dus niet van de enveloppen) de afdeling, waarvoor ze bestemd zijn, wordt aangegeven.

De afdelingen zijn:

5 October 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 40

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOUDESTRA

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam“
postgiro 168797 te Amsterdam

De Amsterdamse staking in het slop

DEMOCRATIE.

Een oud probleem dringt zich aan de burgerlijke democraten opnieuw op. En, onder die burgerlijke democraten rangschikken we ook hen, die tot de Partij van de Arbeid behoren. Is staken, het plat leggen van het gehele economische leven, rechtstreeks tegen de regeringsdaden geoorloofd, wanneer die regering is tot stand gekomen in overeenstemming met de uitslag van algemeen en geheim kiesrecht? Maar, geoorloofd of niet, de staking is een feit geweest en daaruit reeds blijkt, dat men dergelijke problemen niet alleen kan benaderen van de zijde van theorieën over burgerlijke democratie. En nu nemen we nog aan, dat deze democratie een vastomlijnd begrip, althans een duidelijk idee is, bij wie zich democraten noemen. Maar niets is minder waar dan dat. Allerlei stromingen en partijen denken er verschillend over en dat is ook geen wonder. Elke stroming, elke partij, streeft in deze klassematachappij een doel na, dat verband houdt met, gericht is op, de belangen van de groepen, en klassen. Daarom maken we mee, dat wanneer de verkiezingen zijn gehouden de hoge politieke leiders beginnen de uitslag te interpreteren, te verklaren. Daarna volgt het combineren van de verschillende tot uiting gebrachte krachtsverhoudingen.

Maar bij dat combineren moet weer in 't bijzonder rekening gehouden worden met de plaats, die de staat in de internationale economische en de daaruit voortvloeiende politieke verhouding inneemt. En in een afhankelijkheidspositie zoals een land als Nederland nu eenmaal inneemt, is die positie verreweg beslissend.

Wanneer we dit alles in ogenschouw nemen, beginnen we er enig besef van te krijgen, dat wat „democratie“ wordt genoemd, helemaal niet een systeem is, dat waarborgen in zich draagt, dat werkelijk de wil van de bevolking zal worden uitgevoerd.

Verkiezingen voor een vierjarige samenstelling van een burgerlijk parlement, worden zodoende onder allerlei leuzen en frasen gehouden, waarbij het den kiezer in het geheel niet duidelijk is, waarom het gaat. En alle partijen, die aan die verkiezingen deel nemen, zijn, ondanks die

leuzen en frasen, wanneer zij tot enige macht gekomen zijn, gedwongen hun parlementaire invloed in te schakelen in de kapitalistische machtsverhoudingen. Er zou over dit onderwerp nog veel meer te zeggen zijn, maar we willen het nu eenmaal hebben over de jongste staking, die voornamelijk in Amsterdam en omgeving de vorige week uitbrak, naar aanleiding van de troepenverscheppingen naar Indonesië. Dus volstaan wij er mede, vast te stellen, dat de bedoelde burgerlijke democraten, door het stellen van de vraag „of zulke stakingen geoorloofd zijn of niet“ de zaak juist op de kop zetten. Want immers juist het feit, dat deze staking niet slechts kon uitbreken, maar de sympathie met zich droeg ook van tallozen die er buiten stonden; in Amsterdam, waar wij dit zelf konden aanvoelen, de instemming had van het overgrote deel van de bevolking; juist dat feit moest het ieder duidelijk maken, dat wat als uitslag van verkiezingen tot stand komt, niet overeenstemt met het voelen, denken en handelen van de massa.

Heel duidelijk blijkt dit uit het feit, dat minister Jonkman toen hij die Dinsdagavond voor de radio sprak, het probleem niet aan kon en tenslotte opmerkte: „Gij hebt de vredeswil van het Nederlandse volk nog eens ten overvloede bevestigd, maar gij zijt te ver gegaan. Ook uw regering wil vrede in overleg en overeenstemming met Indonesië.“

Kennelijk een mislukte poging om niet al te vijandig te doen, tegenover een macht, die zich tegen de regeringspolitiek keerde.

PERS EN GEWELD.

De democratie bleek niet alleen tekort te schieten op parlementair-politiek terrein. Ook de pers, die er in de z.g. democratische landen steeds zo prat op gaat, dat zij een wapen is, om willekeurige machtsdaden van regeringen te keren en aan de

kaak te stellen, door haar vrijheid van publicatie, heeft deze dagen bewezen, dat zij opzettelijk tekort schoot in het brengen van voorlichting over wat er woelde en brulste in de massa en over de daden, waartoe die massa kwam. Niet alleen bladen als „Het Algemeen Handelsblad“ spraken van „een communistische rel in Amsterdam en elders“, maar ook „Het Parool“ gaf alleen in de kop van haar verslag op Dinsdagavond te kennen dat de staking „hoofdzakelijk te Amsterdam en omgeving“ was uitgebroken. Wat die stakingen „elders“ en in de „omgeving“ betekenden, dat werd verzwegen, weggefrommeld in een hoekje, of in kleine niet opvallende stukjes enige dagen daarna meegedeeld. Een persdemocratie die zeer herinnert aan fascistische methodes. Ook in Februari 1941 werd het land niet gewaar, wat er in het algemeen gebeurde. Daarbij komt, dat de rustige stemming die op Dinsdag als een strijfeest onder geheel de Amsterdamse bevolking heerste, uitgedaagd werd door de politie van het rode Amsterdam (vroeger zou de C.P.N. gesproken hebben over de rabouwen v. 1 Wibaut. Ze waren nu ook rabouwen van Seegers) en de militairen van het democratische Nederland. De gummiknuppels, blanke latten en schoten uit de geweren, zijn niet alleen provocaties geweest tot de stakers om zich in een ongelijke strijd te wagen, maar zij hebben in de vergelijking die het publiek maakte met het vroegere optreden van de Grüne, de niet te dempen klassekloof geweldig en gewelddadig verdiept.

Welke lezing ook juist is omtrent het door een majoor der marechaussee tot zijn minderen gesproken en, die van den stalinist Wagenaar, of die van minister Flievez, in ieder geval is het een uiting geweest, die getuigde van een vóóraf aanwezige stemming, om er overheen te rammen.

KLASEDAAD.

In zoverre staat deze staking in betekenis boven de onder de fascistische bezetting gevoerde Februari-staking van 1941, dat zij thans niet bevorderd werd door nationale sentimenten, maar dat zij in tegendeel deze tegenover zich vond, ze moest doorbreken. En hoewel ook deze staking niet een daad van klare klassebewustheid was, ongetwijfeld richtte zij zich, behalve tegen de uitzending van

Uit de inhoud:

Russische moeilijkheden
Een moeder antwoordt
Generaal Kruls
Proletarische Massabeweging